

Entrevista:

Gabriel Janer Manila**Director de l'ICE**

"La formació del professorat dels diferents nivells educatius és una de les actuacions per excel·lència lligades a l'ICE."

J. M. Mas

PISSARRA.— Quins són els principis que orienten les actuacions de l'Institut de Ciències de l'Educació.

Janer Manila.— L'Institut de Ciències de l'Educació és una institució pròpia de la Universitat que exerceix funcions de formació i perfeccionament professional i de recerca i assessorament tècnic en formació. És l'òrgan universitari encarregat de dur a terme les activitats formatives adreçades a l'especialització, el perfeccionament i/o la reconversió professional dels graduats universitaris. En aquest sentit organitza cursos de formació i estudis de postgrau. Aquests darrers condueixen a l'obtenció de títols propis de la UIB d'especialista o de màster universitari.

L'organització d'aquestes actuacions es pot dur a terme d'una manera directa, o amb la participació dels departaments universitaris implicats, o amb entitats externes a la Universitat.

La formació del professorat dels diferents nivells educatius és una de les actuacions per excel·lència lligades a l'ICE. En el camp de la formació permanent gestiona els cursos de Reciclatge de català i de Formació Lingüística per a Professorat d'Ensenyament Primari i Secundari. Quant a formació inicial, organitza els cursos que condueixen al certificat d'aptitud pedagògica (CAP).

Pel que fa a la recerca i a l'assessorament tècnic, participa en investigacions i realitza estudis i informes sobre formació encarregats per la Universitat mateixa i per diverses administracions públiques i privades.

Juntament amb el Vice-rectorat d'Extensió Universitària, organitza la Universitat Oberta, la qual cosa significa obrir les ensenyances universitàries a tothom, sense cap tipus de requisit de titulació prèvia. També, per mitjà de la Universitat Oberta s'ofereixen cursos de divulgació sobre diversos temes d'actualitat.

Durant el curs 1994-1995, l'ICE de la UIB ha dut a terme un important i considerable volum d'actuacions que podem classificar d'aquesta manera:

- a) Activitats de formació permanent de professionals.
- b) Activitats de formació del professorat d'educació infantil, primària i secundària.
- c) Activitats de formació permanent oberta a tots els ciutadans: Universitat Oberta.
- d) Investigació i assessorament tècnic en temes d'educació i formació.
- e) Publicacions.
- f) Aula Informàtica.
- g) Convenis de col·laboració: CODEFOC

P.— Tot just haver pres possessió del càrrec com a director de l'ICE, quins

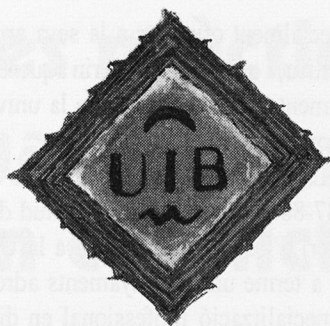
són els objectius immediats que us heu marcat?

J.M.— Encara no fa dos mesos que vaig posar el peu a aquesta institució universitària. Aquest temps, l'he dedicat a comprendre la dinàmica d'una màquina complexa i plena de vida, que el meu antecessor, en Jaume Sureda, m'ha deixat en heretatge. He estudiat a fons allò que l'ICE és en aquest moment, la seva realitat concreta. He parlat amb les persones que hi treballen, una per una, i m'he adonat de la dimensió i el volum de la seva activitat. Ara, es tracta d'impulsar-la, aquesta activitat, d'afavorir el funcionament de la màquina; però no em sentiria satisfet si la meua funció se centrés en la feina de dinamització d'una herència. M'agradaria —i crec que l'ICE ho possibilita— poder aportar algunes experiències noves. Ara és l'hora d'aplicar-hi la creativitat i la imaginació.

"M'agradaria —i crec que l'ICE ho possibilita— poder aportar algunes experiències noves. Ara és l'hora d'aplicar-hi la creativitat i la imaginació."

P.— Creis que l'ICE ha assolit el protagonisme que li correspon en el camp de la formació permanent? Quina relació s'hauria d'establir entre l'Institut de Ciències de l'Educació i els Centres de Professors i Recursos?

J.M.— Crec que l'ICE ha assolit un nivell molt considerable en les activitats de la formació permanent. Aquests dies he repassat les Memòries dels últims anys i he pogut valorar el rigor de la tasca realitzada, dels bons projectes que s'han dut a terme, de la feina. Se n'ha fet i se'n fa molta. I val la pena: es tracta d'una experiència molt atractiva. Quant a les relacions de l'ICE amb els Centres de Professors i Recursos ja n'hi ha d'establertes i n'hi ha hagut sempre, des que aquests centres es crearen. M'agradaria mantenir-les, aquestes relacions.

ons, i , si és necessari, completar-les; o dinamitzar-les. Les relacions i sobretot les bones relacions sempre són cosa de dos i, a vegades, de tres. Però si són entre tres, llavors ja pot semblar un vodevil.

P.– Novetats més destacables del nou pla de reciclatge en llengua catalana.

J.M.–Durant els sis anys en què ha estat vigent l'anterior ordre reguladora dels cursos de reciclatge de català, s'han produït importants esdeveniments en el camp educatiu que per si sols qüestionen d'entrada el plantejament estructural de l'antic pla.

L'actual estructuració del sistema educatiu, fruit de la LOGSE, exigia una revisió de les titulacions vigents ja que algunes d'elles, com el Títol de professor de llengua catalana, que habilitava els alumnes per poder fer classes de i en llengua catalana al cicle superior d'EGB, deixaven de tenir sentit. Així mateix era necessària la redefinició dels certificats adients per als professors de primària i per als professors de secundària, d'acord amb les necessitats actuals i calia, per tant, una nova estructuració de les assignatures a cursar i una actualització en profunditat dels programes de cada una, així com introduir canvis de plantejaments metodològics.

D'acord amb això entenc que el nou Pla de Reciclatge i Formació lingüística i cultural era una necessitat urgent per a tot el professorat, però aquesta qüestió es veu encara més reforçada si analitzam les novetats que la nova ordre planteja.

– Respon a una necessitat formativa dels

ensenyants.

– Flexibilitza les possibilitats reals del professor d'assolir els coneixements teòrics necessaris per poder dur a la pràctica la seva tasca docent.

– Enquadra les directrius curriculars del Reciclatge en el marc dels plantejaments actuals de l'ensenyament de les persones adultes.

– Relaciona els coneixements lingüístics amb una concepció global, històrica, cultural i geogràfica.

– Planteja una coherència entre propostes de tractament de la llengua catalana tant en els corrents actuals com en els currículums vigents dels programes de llengua que s'han d'impartir al professorat.

– Marca línies organitzatives bàsiques per tal de millorar la qualitat de l'oferta formativa.

– Facilita l'accés dels docents a les titulacions (tant pel que fa a l'organització, amb la introducció dels exàmens parcials o de bloc, com a nivell curricular)

– Millora l'oferta acadèmica adreçada als alumnes no catalanoparlants mitjançant la introducció de quatre mòduls de "Coneixements Bàsics de Llengua", de quaranta hores de durada cada un.

– Dóna prioritat absoluta als docents en actiu, que en realitat són els principals destinataris del pla, ja que tenen preferència a l'hora d'escollir grup d'entre l'oferta formativa.

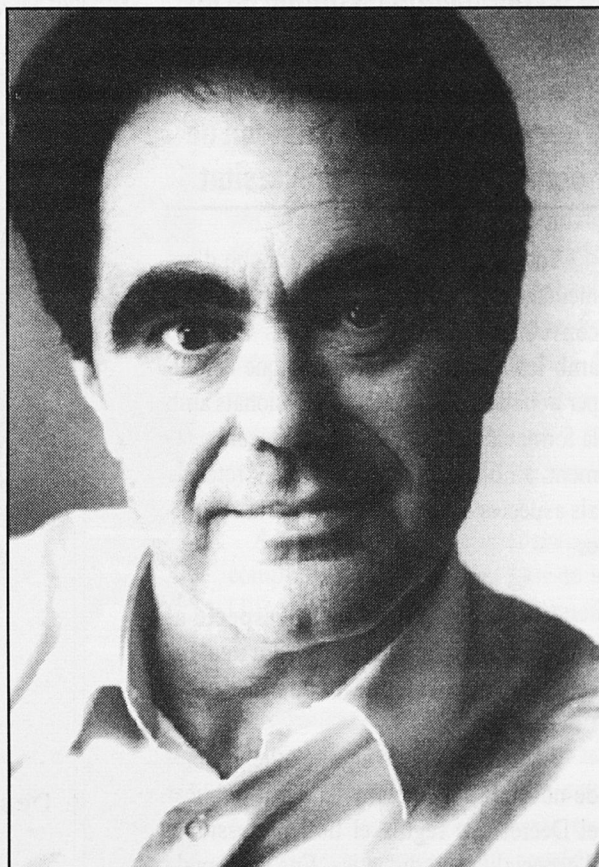
– Estableix la reciprocitat entre el reciclatge de secundària i el de primària de manera que cada docent només n'ha de cursar un, independentment dels canvis de nivell educatiu que pugui realitzar posteriorment.

– Posa les bases perquè, en el marc del conveni entre la Conselleria de Cultura, Educació i Esports i el Ministeri d'Educació i Ciència es pugui regular l'exempció del reciclatge als professors que tinguin una edat superior als cinquanta-cinc anys en el moment de la publicació de l'ordre.

– Regula l'organització de cursos de formació permanent de caràcter lingüístic, didàctic o cultural adreçats preferentment als professors que ja hagin realitzat el reciclatge.

P.– Hi ha rumors que apunten que la gestió dels cursos de reciclatge passarà a ser competència dels CPRs. Què ens podeu dir respecte a aquests rumors?

J.M.– No tenc constància oficial que confirmi aquest rumor, però si aquesta afirmació fos certa, crec que cometrien un error, tant des del punt de vista legislatiu, com pel que fa a l'organització dels cursos.

Tant la Llei de Normalització Lingüística com l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears deixen palès el paper de la Universitat, com institució consultiva en matèria lingüística. El Reciclatge de Català és un ensenyament de la llengua i la cultura pròpies de les Illes i, per tant pertanyen a l'àmbit de competència de la Universitat.

D'altra banda, la gran quantitat d'alumnes dels cursos de Reciclatge, fa necessària una infraestructura organitzativa i de gestió que, a hores d'ara, crec que només la Universitat pot abastar.

Si aquests arguments no fossin suficients per justificar el paper de l'Institut de Ciències de l'Educació quant al Reciclatge, puc afegir que cal economitzar esforços, no duplicar-los. Si hi ha una institució que és capaç de gestionar els cursos i, que a més ho fa correctament, no veig raó perquè les coses deixin de ser així.

"El Reciclatge de Català és un ensenyament de la llengua i la cultura pròpies de les Illes i, per tant pertanyen a l'àmbit de competència de la Universitat."

Tot i aquests aspectes que acabo d'esmentar, crec que seria possible, i fins i tot convenient, col·laborar amb els CPRs, o amb les entitats i institucions que calgui, per treballar temes concrets relacionats amb la formació del professorat, i més concretament, amb la formació permanent referida als aspectes de la llengua i la cultura pròpies.

P.— Què es pot avançar respecte al nou títol d'Especialització Didàctica, recentment aprovat, que ha de substituir l'actual CAP?

J.M.— No cal que sigui explícit. Dia 9 de novembre d'enguany ha sortit publicat el Decret que regula el títol professional d'especialització didàctica. Ens haurem de subjectar a la lletra d'aquest text i posar-

nos a treballar de cara al curs vinent. Val molt la pena. Crec que la preparació didàctica dels futurs professors —després que m'he queixat moltes vegades de la mancança de preparació, de tenir unes aules on s'exerceix sovint una pràctica didàctica repetitiva, obsoleta, gairebé ancestral: el professor dicta allò que pejorativament s'ha dit la "llició magistral" i els alumnes prenen apunts com sentenciats, que després hauran d'aprendre's de memòria i perbocar a l'hora de l'examen— és atreient i seductora. M'agradria que el meu pas per l'ICE tingüés la fortuna de projectar aquestes inquietuds sobre els futurs professionals de l'ensenyament.

P.— Ens pot explicar la relació de l'ICE amb els cursos de Formació Ocupacional?

J.M.— Aquesta relació neix gràcies a la Llei de Reforma Universitària (LRU) de 1983. El Reial Decret 185/1985, que regula el tercer cicle d'estudis postgraduats, desenvolupa el citat article tot establint que les universitats podran impartir ensenyaments per a titulats universitaris sobre camps de saber propis de la carrera de procedència o de caràcter intercurricular i

especialment orientats a la seva aplicació pràctica, i que els qui superin aquests ensenyaments podran obtenir de la universitat el corresponent títol o diploma.

La iniciativa es va dur a terme el curs 1987-88 a partir d'una sol·licitud del Ministeri d'Educació i Ciència a la UIB per dur a terme uns ensenyaments adreçats a l'especialització professional en diversos camps de l'EGB. Posteriorment, i com a conseqüència d'un conveni signat entre el Govern de les Illes Balears i el Consorci pel Desenvolupament de la Formació Ocupacional (CODEFOC), el curs 1992-1993, s'inicien els cursos gestionats conjuntament amb l'ICE i finançats pel Fons Social Europeu.

El curs 1994-95 es dué a terme el Programa Operatiu de la Iniciativa Comunitària ENVIREG-FORMACIO, amb la finalitat d'ajudar a les regions menys desenvolupades de la Comunitat a resoldre alguns dels seus problemes medioambientals. Es varen seleccionar 400 alumnes per realitzar una de les quinze actuacions integrades en aquest programa. Hi va haver una gran demanda i, només això, justifica prou el sentit de l'organització dels cursos de formació ocupacional. □

ESPECIALISTES EN ARTICLES
DE MUNTANYA, CAMPING,
ESQUI I ESCALADA

**ES
REFUGI**

Via Sindicat, 21 pati interior
(antic edifici del Sindicat Forà)

Telèfon 71 67 31
07002 Ciutat de Mallorca

<<< >>>

**Des de la nova tenda, esperam seguir comptant amb la
vostra inestimable presència
com a clients i amics**